

PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH
Znak: WK-611/7/4/21

Katowice, 20 grudnia 2021 r.

Pan
Mateusz Wasiński
Dyrektor Zespołu
Obsługi Placówek Oświatowych
we Wręczycy Wielkiej

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 7 do 22 września 2021 r. kontrolę problemową w zakresie gospodarki finansowej **Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych we Wręczycy Wielkiej**, za okres od 1 stycznia 2018 r. do 22 września 2021 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 21 października 2021 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

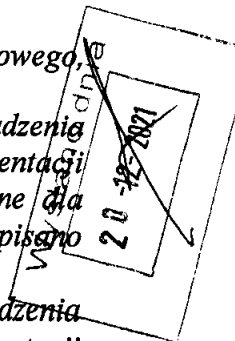
Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

- *W okresie od stycznia 2018 r. do października 2020 r. nieprawidłowo prowadzono gospodarkę pieniężną dla Przedszkola z Oddziałem Integracyjnym im. Małego Księcia we Wręczycy Wielkiej (zwanym dalej Przedszkolem), którego obsługę finansowo-księgową wykonywał Zespół Obsługi Placówek Oświatowych we Wręczycy Wielkiej (zwanym dalej ZOPO) na podstawie uchwały Nr XIX/176/16 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki obsługującej i jednostek obsługiwanych w ramach wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych Gminy Wręczyca Wielka oraz określenia zakresu obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w stosunku do jednostek obsługiwanych.*

Powyższe polegało na:

- *braku ustalenia wewnętrznych, spójnych uregulowań dotyczących obrotu kasowego, pomimo występowania w Przedszkolu operacji gotówkowych;*
W planie kont dla jednostki budżetowej ZOPO, będącym załącznikiem nr 2 do zarządzenia Dyrektora ZOPO Nr 01/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości (ustalającego zasady obsługi finansowej wspólne dla ZOPO we Wręczycy Wielkiej oraz jednostek obsługiwanych) nie wskazano i nie opisano zasad funkcjonowania konta 101 „Kasa”.

Z kolei w zasadach obiegu dokumentów, określonych w załączniku nr 4 do zarządzenia Dyrektora ZOPO Nr 01/2018 z dnia 02 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, przewidziano do stosowania dowody kasowe: kwitariusz

przychodowo-rozliczeniowy, dowód wypłaty KW, wniosek o zaliczkę, rozliczenie zaliczki. W przepisach tych uregulowano zasady wypłacania Intendentowi zaliczki na zakup artykułów na stale powtarzające się wydatki na podstawie wniosku o zaliczkę. Zatwierdzony wniosek o zaliczkę stanowił podstawę wystawienia dowodu wewnętrznego KW. Powyższe zaliczki miały być rozliczane na bieżąco, tj. do każdego 4 dnia miesiąca na podstawie przedkładanych uznanych faktur zakupu bez konieczności zwrotu różnicy pomiędzy pobraną zaliczką, a kwotą dokonanych wydatków.

Z kolei zgodnie z § 7 pkt 1-2 Regulaminu korzystania z wyżywienia w Przedszkolu będącym załącznikiem nr 1 do zarządzenia Nr 22/2019 Dyrektora Przedszkola z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie ustalenia Regulaminu korzystania z wyżywienia, opłaty wnoszone przez rodziców dokonywane są u Intendenta Przedszkola na kwitariusz przychodowo ewidencyjny opłat.

Ponadto, w planie kont dla jednostki budżetowej będącym załącznikiem nr 2 do ww. zarządzenia Dyrektora ZOPO Nr 01/2018 z dnia 02 stycznia 2018 r., nie przewidziano konta 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”, pomimo że w jednostce występowały operacje gospodarcze, które należało ująć na tym koncie i faktycznie to konto było stosowane.

Powyższe było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.), stosownie do którego jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące: sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: zaktadowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej. Ponadto, zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 101 „Kasa”, opisanymi w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.), konto to służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki znajdującej się w kasach jednostki. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 101 powinna umożliwić ustalenie: stanu gotówki, wartości gotówki powierzonej poszczególnym osobom za nią odpowiedzialnym.

- braku ujmowania w księgach rachunkowych Przedszkola operacji gotówkowych związanych z pobieraniem opłat za wyżywienie uczniów;

Opłaty za wyżywienie uczniów były pobierane przez pracownika Przedszkola na kwitariusz przychodowo-rozliczeniowy, a pobraną gotówkę przechowywano w zamkniętej kasetce w Przedszkolu. Pobrane opłaty w gotówce kilka razy w miesiącu były wpłacane przez pracownika Przedszkola bezpośrednio na rachunek budżetu Gminy Wręczyca Wielka, a wykorzystana część ww. kwitariusza była przedstawiana do rozliczenia do ZOPO.

Na podstawie tego rozliczenia w księgach rachunkowych Przedszkola dokonywano zapisów na kontach Wn 222 - „Rozliczenie dochodów budżetowych” i Ma 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, z pominięciem konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” bądź konta 101 „Kasa”.

Taki sposób ujmowania rozliczeń ww. opłaty wynikał z przyjętych zasad rachunkowości wprowadzonych załącznikiem nr 2 do zarządzenia Dyrektora ZOPO Nr 01/2018 z dnia

2 stycznia 2018 r. W opisie do konta 221 ustalono, że po stronie Ma konta 221 ujmuje się otrzymane zapłaty należności na rachunek bankowy (gminy) w korespondencji z kontem 222.

Powyższe ustalenia polityki rachunkowości były niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

- nieprawidłowym ujmowaniu w księgach rachunkowych Przedszkola operacji gotówkowych dotyczących wypłaty zaliczki na wydatki związane z wyżywieniem, z pominięciem konta 101 „Kasa”. Ww. operacje ujmowano na kontach 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” i 130 „Rachunek bieżący jednostki”.

Środki na zakup żywności do przygotowania posiłków w Przedszkolu pobierał Intendent Przedszkola z rachunku bankowego Przedszkola, w formie gotówki z banku na podstawie dokumentu wewnętrznego KW, sporządzonego przez pracowników ZOPO, a zatwierdzonego przez p. Bogusławę Kuśnierz – Dyrektora Przedszkola. Faktury za zakup żywności były opłacane gotówką.

Nieprawidłowe ujmowanie ww. operacji dotyczących obrotu kasowego w jednostce było niezgodne z art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1 i 2 pkt 2, art. 24 ust. 1, 2 i 5 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.). Stosownie do tych przepisów, zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane dowodami źródłowymi. Księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli: ujęcie wpłat i wypłat gotówką, czekami i weksłami obcymi oraz obrotu detalicznego i gastronomii następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane.

W myśl zapisów aneksu nr 1 do zarządzenia Nr 01/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, z dniem 1 października 2020 r. jako sposób rozliczeń finansowych przyjęto formę bezgotówkową, co dotyczyło zarówno zapłaty zobowiązań obsługiwanych jednostek organizacyjnych, jak i przyjmowania wpłat za żywienie w Przedszkolach.

Jednocześnie od 1 października 2020 r. rozliczenia z ww. tytułu realizowane były poprzez wydzielony rachunek bankowy, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Zadania w zakresie prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych Przedszkola, sporządzania sprawozdań budżetowych, opracowania projektu zakładowego planu kont opracowywania planu finansowego Przedszkola należały do p. Elżbiety Chuda – byłego Głównego Księgowego, a od 1 maja 2020 r. do p. Magdaleny Zdańskiej – Głównego Księgowego ZOPO.

Wniosek nr 1

Uzupełnić zapisy polityki rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Dyrektora ZOPO Nr 01/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości o: jednolite i spójne zasady gospodarki pieniężnej, opis konta 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” i konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.), mając na uwadze art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

- *W 2020 r. nieprawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Przedszkola wpłatę gotówki na rachunek bankowy z tytułu zwróconej zaliczki na zakup artykułów żywnościowych. Zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych.*

Powyższe dotyczyło zwrotu w dniu 10 listopada 2020 r. przez Intendenta Przedszkola na rachunek bankowy zaliczki na zakup artykułów żywnościowych, która nie została wykorzystana. Zwrot zaliczki ujęto jako wpływ na rachunek dochodów bez uwzględnienia korekty wydatków w § 4220 „Zakup środków żywności”.

Zgodnie z opisem do konta 132 wynikającym z Planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.), na stronie Wn konta 132 ujmuje się wpływ środków pieniężnych na ten rachunek, a na stronie Ma - wypłaty środków pieniężnych z rachunku bankowego. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 132 powinna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych tytułów pozyskiwania dochodów według działów, rozdziałów i paragrafów.

Z ewidencji księgowej Przedszkola do kont 130 i 132 wynikało, iż jednostka w roku 2020 poniosła łącznie 100.782,74 zł wydatków na zakup artykułów żywnościowych (konto 130 - 46.761,50 zł, konto 132 - 54.021,24 zł).

Tyleż samo wydatków wykazano w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych oraz Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za rok 2020, w rozdziale 80148, § 4220 „Zakup środków żywności”.

Zgodnie natomiast z dokumentami źródłowymi (fakturami VAT) kwota wydatków poniesionych na artykuły żywnościowe w 2020 r. wynosiła 93.847,50 zł brutto.

Różnica w kwocie 6.935,24 zł stanowiła wartość ww. zaliczki, tj. wartość faktycznie niezrealizowanych wydatków na zakup żywności i zwróconych na rachunek jednostki.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników ZOPO, podczas księgowania zwrotu zaliczki na rachunek bankowy zastosowano opcję uznania rachunku bankowego poprzez zwrot środków. System rozliczył zwróconą zaliczkę (saldo konta 234-02 jest równe 0), jednak nie odjął zwracanych środków z wykonania w rozdziale 80148, paragraf 4220. W związku z powyższym powstała różnica na kwotę 6.935,24 zł (równej kwocie zwróconej zaliczki).

Zadania w zakresie prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych Przedszkola, sporządzania sprawozdań budżetowych, kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych ZOPO oraz jednostek obsługiwanych należały do p. Magdaleny Zdańskiej – Głównego Księgowego.

Sprawozdania Rb-28S oraz Rb-34S za okres od stycznia do 31 grudnia 2020 r. podpisali: p. Mateusz Wąsiński – Dyrektor Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych we Wręcycy Wielkiej oraz Główny Księgowy tej jednostki.

Wniosek nr 2

Zapewnić prawidłowe ujmowanie w księgach rachunkowych operacji gospodarczych dotyczących dochodów i wydatków na wyodrębnionym rachunku dochodów jednostki, z uwzględnieniem zasad klasyfikacji budżetowej, zgodnie z treścią operacji wynikającą z dokumentów źródłowych, stosownie do art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), mając na uwadze zasady funkcjonowania konta 132 wynikające z Planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do Kolegium tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Daniel Kołodziej

